

Adaptácia detí na prostredie MŠ.

Začína sa nový školský rok a MŠ je opäť plná detí. Medzi deťmi, pre ktoré je už prostredie MŠ dávno známe, sú aj naši najmenší „nováčikovia“. A my sme tu preto, aby sme im pomohli zvládnuť nástup do MŠ čo najlepšie. Adaptačné obdobie, ktorým nové dieťa v MŠ prechádza, má u každého iný priebeh. Niektoré deti túto zmenu znášajú ľahšie a šikovnejšie si privyknú na nové prostredie a osoby. Iným prináša tento nový začiatok veľké problémy- sú plačlivé, odmietajú komunikovať s deťmi a dospelými. To všetko preto, že dieťa je odrazu v novom prostredí a musí sa s tým vyrovnáť. Rozdiel pri zvládaní tejto novej situácie je aj u dieťaťa, ktoré bolo až doposiaľ celý čas so svojou mamou, v porovnaní s dieťaťom, ktoré bez problémov ostávalo aj s babičkou, či inými dospelými. Stáva sa, že aj dieťa, ktoré má doma mladšieho súrodca sa ťažšie adaptuje. Jednoducho mu závidí, že bude mať celé dopoludnie mamu len pre seba a ono musí byť v MŠ.

Dieťa, ktoré nastupuje do MŠ si so sebou neprináša len nové papučky, pyžamko, uteráčik, či obľúbenú hračku, ale aj svoju jedinečnú psychickú výbavu, temperament, ktorý určuje, ako bude reagovať v novom prostredí. Aj dieťaťu, ktoré do jeho tretích narodenín chýba ešte niekoľko mesiacov, môže byť už primerane vyspelé a bez veľkého plaču znáša odlúčenie od blízkej osoby veľmi dobre. Pre prijatie mladšieho dieťaťa do MŠ je však nutné, aby prichádzalo do kolektívu so základnými zručnosťami v oblasti sebaobsluhy a hygieny, t.j.- dokázalo sa najesť, napiť, umyť si ruky, aspoň čiastočne sa obliecť a bolo schopné používať toaletu. MŠ je potom pre najmenšie dieťa tým prostredím, kde nejde len o postráženie v bezpečnom prostredí, ale aj o rozvoj jeho poznávacích, motorických verbálnych schopností, rozvíjanie jeho sociálnej zdatnosti, pestovanie pracovných zručností a pod.

Samozrejme, veľmi dôležitým spojencom v celom tomto procese je rodič. Na začiatku pri adaptácii dieťaťa na MŠ je rodič významným spolutvorcom. Občas sa stáva aj to, že práve rodič je článkom adaptačných problémov dieťaťa, keď nechce svoje dieťa „pustiť do sveta“. Vtedy puto medzi rodičmi a deťmi nie je elastické, ale zväzuje ich vzájomná závislosť. Pritom je zrejme, že nejde o

vedomú záležitosť a rodičom sa to nedá vyčítať. Iste však adaptáciu uľahčí to, keď rodič spolupracuje s pedagógom- učiteľkami dieťaťa v triede, všíma si pravidelne aktualizované informácie v šatni (či na internetovej stránke školy). Z tohto je zrejme, že úspešné zvládnutie adaptácie je veľká úloha nie len pre dieťa, ale aj pre rodiča. Zo skúseností vieme, akým dobrým pocitom sú naplnení rodičia, keď ich dieťa už pri opätovnom príchode do MŠ neplače. Pre učiteľky je to však len začiatok úspechov, pretože počas ďalších dní a mesiacov sa okrem dodania pocitu bezpečia, usilujú zapojiť dieťa do spoločných činností, rozvíjať samostatnosť, zručnosti, či rečové návyky u dieťaťa. Každý vydarený moment úspechu dieťaťa bude potom určite ocenený pochvalou dospelého a tá bude iste zopakovaná aj pri odchode dieťaťa domov aby ju počuli aj jeho rodičia a tak si boli istí, že ich dieťa napreduje a v MŠ je šťastné. Častou domnienkou rodičov je, že ich dieťa sa už „musí“ vedieť hrať s druhými, mať kamaráta. Ak to tak nie je, obávajú sa, že ich dieťa je smutné, samotárske. Lenže spoločná hra v tomto veku nefunguje prevažne bez spolupráce s dospelým, alebo starším dieťaťom, ktoré je riadiacou osobou hry (podobne, ako to funguje v rodine- dieťa- rodič- súrodenec). 3 ročné dieťa je vo vývojovom období, kedy sa režimu a pravidlám ešte len učí. Jeho hra je individuálna, deti sa hrajú vedľa seba, ale ich činnosť ešte nemá charakter spolupráce. Tá vzniká až po treťom roku a MŠ je ideálnym prostredím k jej rozvoju.

Aby všetky spomínané adaptačné a neskôr aj výchovno-vzdelávacie procesy u dieťaťa napredovali, je dôležitá pravidelná dochádzka vrátane pobytu na odpoľudňajúcom spánku. S nástupom do MŠ začne byť aj dieťa doposiaľ zdravé častejšie choré a imunita je viac oslabená. Intervaly medzi chorobami a tým aj prerušenie dochádzky do MŠ sú často opakujúce sa a preto môže byť adaptácia zdĺhavejšia, alebo po chorobe sa začína adaptácia nanovo. Rodič má za úlohu priniesť dieťa do kolektívu skutočne doliečené a je dobré ak ho podporuje v tom, že situáciu odlúčenia zvládne, chváli ho, pripravuje ho na pekné zážitky, ktoré ho po nástupe po chorobe v MŠ čakajú. Rodičov môžeme ubezpečiť, že tých príjemných zážitkov si ich najmenšie deti užijú podstatne viac, ako tých menej príjemných- uplakaných, súvisiacich s prvým odlúčením od rodičov.